

Bo trygt hjemme-reformen

- hvordan lykkes med tverrsektoriell innsats i kommunene?

Bakteppet

- Det at vi blir mange flere eldre er ingen «bølge» som trekker seg tilbake, men en permanent endring i samfunnet.
- Eldre blir friskere og mer selvhjulpne, men flere eldre i kombinasjon med at vi lever lenger vil likevel øke behovet for helse- og omsorgstjenester.
- Stadig mindre tilgang på nødvendige ressurser – fagfolk og penger – gjør at vi må tenke nytt og annerledes.
- Innsatsen må rettes mer mot virkemidler som bidrar til å utsette vårt behov for tjenester og redusere vårt samlede behov for tjenester gjennom livsløpet.
- Viktig å tenke løsninger i et livsløpsperspektiv – generasjonssamfunnet.

Bo trygt hjemme-reformen

Fire innsatsområder:

- Levende lokalsamfunn
  - Program for et aldersvennlig Norge
- Boligtilpasning og planlegging
  - Eldreboligprogrammet
- Kompetente og myndiggjorte medarbeidere
- Trygghet for brukere og støtte til pårørende

DET KONGELEGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Meld. St. 24
(2022–2023)
Melding til Stortinget

Fellesskap og meistring
Bu trygt heime

«Vi er veldig glade i å plassere ansvar i bokser eller sektorer. Det kan være logisk og skape orden. Men ingen av oss lever livene våre i en sektor, vi lever i samfunnet – sammen. Og vi lever alle i en kommune.»

«Men, helsa vår er først og fremst noe som formes utenfor vår felles helsetjeneste. Kulturlivet, frivilligheten, skole- og utdanningssektoren, samferdselssektoren, næringslivet, boligbransjen, arbeidslivet og ikke minst kommunesektoren, ja, altså vår hverdag og fritid, har som sine oppgaver å skape god helse og et inkluderende samfunn for oss alle.»

(Tidl. statsråd Ingvild Kjerkol på oppstartskonferansen «Tre meldinger – felles innsats» 30. november 2023.)

Foto: NTB Kommunikasjon / Statsministerens kontor

Hva vil vi oppnå?

- Arbeidet skal bidra til aldersvennlige samfunn, mer helhet i eldrepolitikken og bedre helsehjelp til eldre i Norge.
- Reformen sikter mot et samfunn som på tvers av sektorer tilrettelegger for at eldre kan leve selvstendige og gode liv hjemme lengst mulig. Gode fellesskapsløsninger skal motvirke ensomhet og sosial ulikhet.
- Bo trygt hjemme vil jobbe for å skape et helsefremmende samfunn. Ved å sette inn forebyggende tiltak og helsefremmende arbeid tidligere, er det et stort potensial for friskere aldring.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

- Kunnskapsbasert planlegging, kompetanse og kvalitet
- Involverende planprosesser
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Levende byer, tettsteder og bygder
- Nok og varierte boliger
- Gode fysiske rammer for hverdagslivet
- Bedre levekår og folkehelse
- Varierte møteplasser og tilbud

Organisering av arbeidet

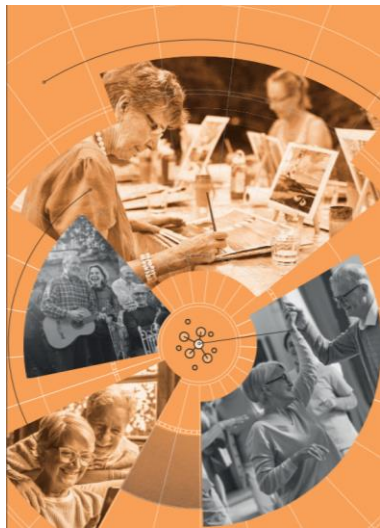
«Det som kommer i silo, forblir også i silo ute i kommunene»

(Fra evalueringen av Leve hele livet)

- Det er sju departement som står bak Bo trygt hjemme-reformen. Helse- og omsorgsdepartementet koordinerer arbeidet på departementsnivå.
- Helsedirektoratet koordinerer arbeidet på tvers av underliggende etater og regionalt.
- KS vil være en sentral aktør i gjennomføringen av Bo trygt hjemme, både på nasjonalt og regionalt nivå. KS sin rolle er forankret i egen avtale med regjeringen.
- Regionalt vil statsforvalterne ha ansvar for koordinering, medvirkning og involvering.

Bo trygt hjemme, noen viktige tema på tvers av innsatsområder

Aldersvennlige og demensvennlige lokalsamfunn

Noen eksempler:

- Handlingsplan for universell utforming 2021-2025.
- Nasjonalforeningen for folkehelsen arbeider for at kommunene skal bli mer demensvennlig og har over 180 kommuner med i samarbeidet for et mer demensvennlig samfunn.
- Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029 (gå- og aktivitetsvennlige nærmiljø).
- Program for et aldersvennlig Norge 2030 - videreføre nettverk for aldersvennlige lokalsamfunn, videreføre partnerskapsordningen, videreutvikle eldrerådsopplæringen.
- Styrke samskaping og innovasjon for en mer aldersvennlig samfunnsutvikling (Distriktssenteret skal ha et medansvar).
- Gode møteplasser.
- Mobilitet/transport.

Egnede boliger i et egnet bomiljø

Husbankens nasjonale eldreboligprogram skal bl.a.:

- Styrke kommunal planlegging.
- Stimulere til at den enkelte tar strategiske boligvalg før behov oppstår gjennom tilpassing eller flytting.
- Se nærmere på hva som hindrer kommuner og private utbyggere har i dag for utbygging av egnede boliger for eldre.
- Øke kunnskapen om egnede boliger for eldre (utredning NOVA).
- Utforske mulighetene for nye og mer sosiale boformer - flere trinn i boligtrappen!

Digitalisering, helseteknologi og KI

- Digitalt utenforskap
- Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024-2030
  - ✓ *bredbåndsdekning over hele landet*
  - ✓ *teknologien er der, men hvordan ta den i bruk og få de effektene vi ønsker?*
- Nasjonal e-helse strategi
  - ✓ *helsesektorens strategi*
  - ✓ *kvalitet og sammenheng i tjenestene*
  - ✓ *bærekraftig helse- og omsorgssektor*
  - ✓ *innovasjonskraft*
- Felles KI-plan for trygg og effektiv bruk av KI i helse- og omsorgstjenesten 2024-2025
  - *økt bruk og trygg bruk*
  - *bedre eller like god kvalitet på tjenestene*
  - *effektivisere*

«Vårt eget ansvar»

Bo trygt hjemme-reformen legger stor vekt på deltakelse og medvirkning fra eldre, planlegging av egen alderdom, mestring og mobilisering (helsekompetanse, digitale og praktiske ferdigheter), kunnskap om tilrettelegging av egen bolig (informasjonskampanje, synliggjøre muligheter innen velferdsteknologi og hjelpemidler f.eks. gjennom et digitalt visningshjem) og forebyggende og aktivitetsfremmende tjenester.

(Fra Helsedirektoratets gjennomføringsplan for Bo trygt hjemme, juni 2024)

Eksempler:

- Bygge videre på befolkningskampanjen planleggelitt.no.
- Eldreboligprogrammet skal stimulere til at flere eldre tar ansvar for og blir mer bevisst sin egen boligsituasjon.
- Forebyggende hjemmebesøk: gi anbefalinger om målgruppe og innretning på helsefremmende og forebyggende hjemmebesøk, samt belyse om det finnes alternative måter kommunene kan gi et tilbud til sine innbyggere som leder til samme formål.

Milepæler så langt

- [Stortingsmeldinga \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)
- [Lanseringa 16. juni 2023 \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)
- [Innstillinga fra Stortinget 30. november 2023 \(stortinget.no\)](https://www.stortinget.no)
- [Oppstartkonferansen 30. november, "Tre meldinger – felles innsats" \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)
- Temaside [Bu trygt heime - Helsedirektoratet](https://www.helse.no)
- Nasjonal gjennomføringsplan 2024 (Helsedirektoratet): [Nasjonal gjennomføringsplan for Bu trygt hjemme-reformen - Helsedirektoratet.pdf](https://www.helse.no)
- Videopresentasjon av reformen (webinar): [Om Bu trygt heime-reforma – Helsedirektoratet](https://www.helse.no)
- Opptak fra nasjonal Bu trygt hjemme-konferanse 22. oktober 2024: [Bo trygt hjemme-konferansen - Helsedirektoratet](https://www.helse.no)

HelseDirektoratet